Aalto-universitetets CAMPUS

VINTER
2018–2019

Hur ser Otnäs ut år 2050? *sid 20*

Mer grönt till campus genom att utveckla de yttre områdena *sid 4*

Ett universitet i hjärtat av ett startup-ekosystem *sid 24*

A?
Aalto-universitetet

Bild: Tuomas Uusheimo

Karta över Aalto-universitetets campusutveckling

4 Urban och grön

6 Campus stiger in i en ny tid

10 Från by till campus

12 Otnäs växer och utvecklas

18 Offentlig konst väcker och lockar

20 Hur ser Otnäs ut 2050?

24 Startpunkten för utforskning

Utgivare **Aalto-universitet, utveckling av campus**
Chefredaktör **Antti Ahlava**
Redaktionschef **Noora Stapleton**
Design, bildredaktion och layout **Merkitys**
Illustrationer **Merkitys / Tuomas Kärkkäinen**
Pärmbild **Tuomas Uusheimo**
Skribenter **Andrew Flowers, Paula Haikarainen, Dakota Lavento, Eeva Lehtinen, Ilkka Niemelä, Noora Stapleton, Anne Tapanainen, Anu Vallinkoski, Noora Vänttinen**
Bilder **A-konsultit / Tietoa Oy, Dora Daiila Cheffi, Anni Hanen, Reija Hirvonen, Aki Rask, Mikko Raskinen, Unto Rautio, SLA, Tuomas Uusheimo, Adolfo Vera, Verstas Arkkitehdit**
Medverkande **Marianna Bom, Sari Dhima, Nelli Huikari, Eevi Huhtamaa, Satu Kankaala, Mikko Keränen, Perttu Kähäri, Jukka Mäkelä, Pia Ojanperä, Marika Paakkala, Jatta Reijonen, Sanna Reponen, Eetu Ristaniemi, Heini Saari, Jaakko Salavuo, Anu Salmi-Savilampi, Visa Sippola, Kari Talvitie, Antti Tuomela, Outi Turpeinen, Rosa Väisänen**
Översättningar **Lingsoft Language Service Oy, Daniela Holm, Noora Stapleton, Svenska översättningsbyrån Ab**
Adress **PB 18000, FI-00076 AALTO**
Telefon **+358 9 47 001**
Internet **aalto.fi/en/campus**
E-post **viestinta@aalto.fi**
Adressförändringar **alumni@aalto.fi**
Tryckeri **Unigrafia Oy, 2018**
Papper **52 g/m² newspaper (grade 72)**
Upplaga **35 000**
Adresskälla **Aalto-universitet alumni- och partner-register (CRM)**
Aaltos dataskyddsbeskrivningar **https://www.aalto.fi/services/privacy-notices**

Från en forntida by till en källa för innovationer

Otnäs har under åren utvecklats till ett alltmer levande och öppet kollektiv – till ett helt unikt ställe i Europa. De senaste förnyelserna har gjort vårt campus till ett hem för hela Aalto-samfundet.

DEN SPLITTERNYA byggnadshelheten bjöd in den resterande mängden studerande från Högskolan för konst, design och arkitektur i Arabiastranden till Otnäs campus när det nya läsåret 2018 började. I början av år 2019 önskar vi välkomna även Handelshögskolans studerande och personal från Tölö (sid 6–9).

Vi är mycket närmare vår dröm om ett universitet där olika vetenskapsgrenar, identiteter, kulturer och perspektiv får mötas på samma ställe.

För studerandena innebär detta nya möjligheter. Till exempel nya Väre-byggnaden, som tillhör Högskolan för konst, design och arkitektur, har verkstäder som hjälper till i förverkligandet av konstnärliga projekt och i skissplanering. De nya lokalerna ger också möjlighet till tvärvetenskapliga möten mellan studeranden från olika studieområden.

Ett vidsynt grepp till att lära sig se saker ur en ny synvinkel är viktigt för en aaltoit (sid 10–11). Nya restauranger och tjänster centrerade kring Väre erbjuder en glad mångfald till Otnäs serviceutbud. Studerande har varierande behov och Otnäs utveckling som en självständig stadsdel gynnar dess boende, företag och samfund (sid 24–25).

Och visst är vi ännu på vägen. Arbetet för de nästa utvecklingsprojekten är redan i gång. Aalto Works t.ex. kommer att erbjuda nya utrymmen för Högskolan för ingenjörsvetenskap och Högskolan för elektroteknik. Också Design Factory och Kiuas (sid 12–17) kommer att flytta in i samma helhet.

Studerandena är själv med om att bygga framtidens campus. Studentcentrumet som planeras till närheten av metrostationen är ett gemensamt projekt för Aalto-universitetets studentkår (AYY), Aalto-universitetets ekonomistuderande (KY) och Teknologföreningen (TF). Avsikten är att skapa en gemensam mötesplats för alla aaltoiter. Projektet befinner sig i en planeringsfas, där varje samfundsmedlem har fått presentera idéer om centrets tjänster och funktionalitet. Hittills har man utöver förslag om studentrestaurang och arbetsutrymmen föreslagit t.o.m. en minigolfbana och uthyrning av drönare.

Samtidigt förbereds en vision som bär campusets utvecklingsarbete ända till året 2050. Här behöver vi Din hjälp. På sidorna 20–23 kan du bekanta dig med tre alternativa framtidsscenarion, som vi hoppas du ska ge oss feedback på.

Välkommen till Aalto-universitetets campus!

Ilkka Niemelä
Rektor för Aalto-universitet

Noora Vänttinen
Styrelseordförande för Aalto-universitetets studentkår

Fotograferat i Väre
Foto: Mikko Raskinen

Urban och grön

Text
Anu Vallinkoski

Otnäs och Aalto-universitets campusområde kommer att förändras i rask takt under de närmaste åren. Mycket nytt ska byggas i området. Samtidigt planerar man utemiljöerna och grönområdena på nytt för att forma stadsdelen till en lockande oas.

Trevliga ställen att vistas lockar människor utomhus. Nyttoväxternas skörd kunde finnas till för alla på området. Illustrationsbild: SLA

FÖRÄLDRAR som skuffar på sina barnvagnar, livsmedelsaffärer och restauranger, platser för idrott och motion, stadsodlingar, talrika nya hem. Liv och rörelse också efter klockan 17. Så ter sig framtiden i visionen som Aalto-universitetets campuskurator **Heini-Emilia Saari** målar upp.

– I framtiden är Otnäs en helgjuten stadsdel. En allt mer mångsidig och större skara människor kommer att bo och arbeta här, säger hon.

Esbo stad har planer för bostäder i området åt 7 000 nya människor. Staden eftersträvar att ungefär hälften av de som bor i Otnäs ska vara studerande.

Utöver bostäder kommer det också att uppföras flera byggnader som förfogas av universitetet och dess samarbetspartner. Studentorganisationerna får t.ex. ett nytt studentcentrum som ska byggas i närheten av metrostationen, mitt emot Harald Herlin-lärcentrum.

Även trafiken läggs om. Det är meningen att Spår-Jokern ska glida fram i Otnäs 2024. Inför allt det nya har det blivit aktuellt att också uppdatera landskapsplanen för hela Otnäsområdet. Den danska byrån för landskapsarkitektur SLA har på beställning av Aalto-universitetet utarbetat en omfattande miljöplan.

– SLA har skissat upp ett enhetligt ringformat grönområde som sträcker sig från den ena sidan av Otnäs till den andra. Längs ringen har man tänkt sig olika motions- och rekreationsplatser. Idén är att ringen ska binda samman de olika områdena i Otnäs, säger fastighetsutvecklingschef **Kari Talvitie** på Aalto-universitetets fastighetsbolag CRE.

SLA är specialiserat på miljöplanering enligt principerna för hållbar utveckling. År 2016 vann byrån den nordiska arkitekturtävlingen *Nordic Built Cities Challenge*.

Mångsidigare natur

I planen innehåller ringen olika slag av grönmiljöer, allt från miljöer i naturtillstånd till vårdade urbana miljöer.

– I framtiden finns det således en mångsidigare natur än tidigare i Otnäs. Det är meningen att inte bara bevara, utan berika naturens mångfald. Nu är grönområdena här egentligen antingen gräsmattor eller områden som är helt i naturtillstånd. Variationen mellan dem saknas, påpekar Saari.

Satu Kankaala, chef för hållbar utveckling vid Aalto CRE, gillar SLA:s förslag att använda nyttoväxter i planteringar.

– De träd som växer i grönområdena kunde kunde bra bära ätbar frukt. Skörden av äppel- och plommonträd samt bärbuskar skulle kunna stå till förfogande för alla Otnäsbor, säger hon.

Kankaala säger att man överhuvudtaget ska se över växtarterna i de vårdade områdena med större omsorg i fortsättningen. Det kommer till exempel inte att längre planteras några invasiva arter i Otnäs.

En stad att promenera i

Genom att utveckla grönområdena är det meningen att skapa trivsamma platser att vistas på, som lockar ut människor i det fria. Det är också meningen att luckra upp gränsen för inomhus och utomhus.

– I idealfallet möts människor från olika branscher spontant när de vistas ute. Vi har ju både ekonomer och folk inom teknik och konst här. Det finns företag och universitetsmänniskor, säger Talvitie.

En annan viktig framtidsvision, vid sidan av grönringen, är att förändra Otnäs till en stad där det i allt större utsträckning är möjligt att promenera.

– Nu domineras stadsdelen till stor del av bilar och parkeringsområden. I framtiden ska det bli lättare att ta sig från en plats till en annan gående eller med cykel. Gång- och cykellederna och en intressant omgivning lockar människor att röra på sig, säger Talvitie.

– Avstånden kommer också att bli kortare, för campusområdet blir tätare. Universitetets olika enheter kommer att ligga närmare varandra i framtiden än i dag, säger Talvitie.

I visionerna uppstår det ett tydligt urbant centrum kring metrostationen och universitetet. Det är meningen att ge också de andra områdena i Otnäs allt tydligare särdrag och karaktär. I framtiden är varje hörn lite annorlunda och igenkännbart – som en liten stadsdel eller ett grannskap.

Olika framtider

Det väsentliga i miljöplaneringen i Otnäs är också att ta hänsyn till alternativa framtider.

Genom en god planering kan man förbereda sig till exempel på förändringar i hur människor rör sig.

– Ingen vet hur det kommer att gå för bilismen. Kommer den att öka eller minska? Nu byggs det parkeringshus i stället för att bygga parkeringsfält som slukar stora arealer. Om antalet bilar minskar i framtiden kan en del p-anläggningar rivas för att ge plats åt annat byggande. Man ska inte låsa framtiden vid lösningar som kan visa sig vara besvärliga senare, förklarar Talvitie.

I visionerna uppstår det ett tydligt urbant centrum kring metrostationen och universitetet.

I landskapsplanen beaktas också klimatförändringen och olika scenarier som hör samman med den. Uppvärmningen av klimatet väntas öka regnen och blåsten betydligt i Norden.

SLA har planerat olika lösningar för regn- och smältvatten (dagvatten), såsom vattenelement och ytmaterial som släpper igenom vatten.

Med hjälp av växtlighet kan man i sin tur lokalt påverka yttre områdenas mikroklimat. Växterna kan ge skydd för vind eller svalka i sommarvärmen.

– SLA:s plan genomsyras överlag av hänsyn till framtiden och till hållbar utveckling. Det syns inte bara i beredskapen för klimatförändringen utan också i hur planen prioriterar gång- och cykeltrafik, uterummens trivsamhet och stadsodling, påpekar Kankaala.

Många synsätt

Det finns många specialvillkor som måste tas i beaktade i utvecklingen av miljön i Otnäs.

På udden finns Bredvikens skyddade Natura-område, som omfattar ett fågelvatten som är värdefullt också ur internationellt perspektiv. Där trivs till exempel stenskvättan och kornknarren. Under fåglarnas vår- och höstflytt är havsviken en rastplats för många arter.

I stadsdelen finns också rikligt med kulturhistoriskt värdefull, skyddad arkitektur. Miljön måste passa ihop med byggnaderna.

Planeringsarbetet får ytterligare en egen prägel av att det finns otaliga markägare i området, även om största delen av marken innehas av Aalto-universitetet eller Senatfastigheter.

– Även staden har egna ändamål för Otnäs. Följaktligen måste flera olika synsätt beaktas i planeringen. Markägarna är ense åtminstone i väsentliga frågor. Alla håller till exempel med om att de värdefulla grönområdena hör till Otnäs fördelar, säger Saari.

Arbetet inleds nästa sommar

Landskapsplanen kommer att genomföra i faser under de kommande åren. När det byggs eller görs förändringar i ett område, funderar man samtidigt på omgivningen utomhus och gör mera specifika planer. Allt läggs inte om på en gång. Förändringarna i utemiljön kommer att synas ordentligt vid mitten av 2020-talet.

De första arbetena inleds alldeles i hjärtat av campus, i närheten av metrostationen, Alvarsplatsen och Dipoli om ett år, sommaren 2019.

Ett enhetligt ringformat grönområde sträcker sig från den ena sidan av Otnäs till den andra. Illustrationsbild: SLA

Otnäs i korthet

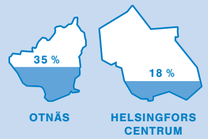

Otnäs har en areal på cirka **1,4 kvadratkilometer**. Stadsdelen är ungefär lika stor som Helsingfors stadskärna från Berghäll till Gräsviken. Otnäs består i dag av cirka **35 procent** av grönområden.

4 11 000

I dag bor det kring **4 000** invånare i området. I framtiden är det meningen att bygga bostäder för ytterligare **7 000** nya invånare.

Området är fördelat på flera markägare, av vilka de största är Aalto-universitetsfastigheter Ab och Senatfastigheter Ab. Esbo stad äger gatuområden. Tomter innehas också av bland annat Esbo församling, Technopolis och Teknologföreningen.

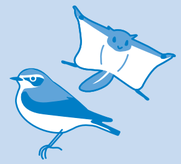

Det finns skyddade Natura-områden i Otnäs. På udden förekommer bland annat **flygekorrar** och **stenskvättan**, som i den senaste hotbedömningen klassades som en nära hotad art.

Bild: Tuomas Uusheimo

Campus stiger in i en ny tid

Text
Eeva Lehtinen

Högskolan för konst, design och arkitektur och finska handelshögskolan tar i bruk sina nya och moderna lokaler i Otnäs.

I NÄSTAN tre års tid har hjärtat av Otnäs dominerats av ett enormt bygge som i september 2018 nästan helt har skalat av sig sina stängsel. Merparten av den splitternya byggnadshelheten har tagits i bruk, och vid årsskiftet kommer även de sista lokalerna att stå klara.

Det nya kvarteret består av tre byggnader som står i nära förbindelse med varandra: Väre, finska handelshögskolan Kauppakorkeakoulu och köpcentret A Bloc, som också har en ingång till Aalto-universitetets metrostation. Alla har egna huvudentréer och adresser.

Alvar Aaltos märkesbyggnader fick en ny granne

Den fyra våningar höga byggnadshelheten i rödtegel sitter utmärkt i Otnäs framtoning och arkitektur. Helheten består av rektangulära moduler, vars linjer har ritats så att de noga följer koordinatsystemet i Aaltos närbelägna märkesbyggnader, Kandidatcentret och Harald Herlin-lärcentret.

En internationell arkitekttävling om campus hjärta ordnades 2012–2013. Till vinnare utsågs bidraget från Verstas Arkkitehdit, som betecknades som fräscht, klart och framträdande. Till det vinnande bidragets starka sidor hör att lokalerna är flexibla och kan ändras enligt växlande behov och lokallösningar. Användarvänlighet och hållbar utveckling var något som tävlingsarrangörerna framhöll redan i tävlingsprogrammet. Nu produceras följaktligen energin för nästan hela komplexet med solpaneler och jordvärme. Den första av de nya byggnaderna som öppnades var köpcentret A Bloc intill metrostationens ingång. Det erbjuder mångsidiga tjänster för alla som rör sig i området: bland annat kaféer, restauranger och motionstjänster.

Aalto-universitetets första egna affär öppnade i augusti. Aalto University Shop säljer både universitetets publikationer och produkter som är formgivna av studerande.

De nya byggnaderna hyser också flera bestående offentliga konstverk i enlighet med den enprocentsprincip som Aalto-universitetet iakttagit vid bygget. Alla konstnärer har ett band till universitetet via antingen studier eller arbete. De växlande utställningarna i gallerierna och utställningslokalerna presenterar också konst skapad av studerandena.

Hela gemenskapen deltog i planeringen

Nybyggnaden Väre för Högskolan för konst, design och arkitektur öppnades i september 2018. Den innehåller verkstäder, studior, rum för smågrupper, undervisnings- och kontorsrum, lokaler för självständigt arbete samt platser för vistelse och möten.

Väres huvudingång vetter mot en luftig entréhall. Breda trappor i trä leder upp till verkstä-

Adress för Handelshögskolans nya byggnad blir Ekonomplatsen 1. Esbo stad namngav platsen utanför högskolan utifrån Aalto-universitetets initiativ.
Bild: Mikko Raskinen

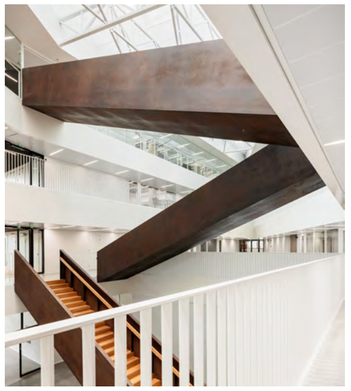

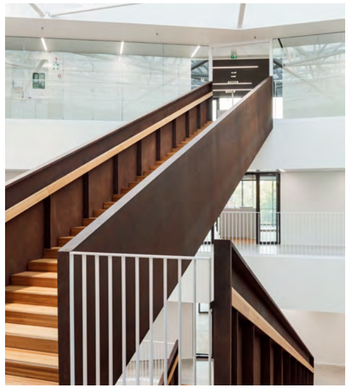

Huset är flexibelt till sina utrymmen. Förutom trapporna, yttre väggarna och toaletterna kan allt ställas om för att passa användarnas behov. Bild: Tuomas Uusheimo

dernas värld som sjuder av aktivitet och där man kan följa med arbetet genom glasväggar.

Under tiotals år var största delen av verksamheten vid Högskolan för konst, design och arkitektur förlagd till en tidigare fabriksfastighet i Arabia i Helsingfors.

– Flytten till Otnäs och nybyggnadsprojektet förbereddes omsorgsfullt med hela gemenskapens enade krafter och vi har velat säkerställa att slutanvändarnas synpunkter tas i beaktande, säger projektchef **Sari Dhima**.

– Från 2012 har vi haft ett tjugotal användarverkstäder, där studerande, personal och våra samarbetspartner har fått berätta om sina önskemål i fråga om de nya lokalerna.

Formgivaren måste också lära sig konkreti

Undervisningen av konst- och designämnen kräver stort fysiskt utrymme, och det sker fortsättningsvis i den nya byggnaden, men på ett mer effektivt sätt.

– Lokalerna är flexibla och kan ändras: möbleringen kan flyttas och belysningen kan justeras. Tack vare att lokalerna är modulära kan man vid behov lägga till eller ta bort mellanväggar i efterskott. Ingen institution har egna studior utan till exempel de här lokalerna, som är avsedda för planering och bygge av modeller eller mönster, är i gemensam användning, säger Sari Dhima.

Datorbaserad design är förvisso dagens melodi och nödvändigt, men det behövs ändå verkstäder för att testa designlösningars funktionalitet; materialtester och framställningen av prototyper och gestaltmodeller.

– Formgivaren måste förstå sig på konkreti för att kunna gestalta en fungerande lösning. Verkstads- och studiolokaler av hög klass gör det möjligt att kombinera hantverk och tänkande, teori och praktik. De är Aaltos fördel i ett internationellt perspektiv, och dem vill vi hålla fast vid, säger Dhima.

Den nya byggnaden för samman handelshögskolan

Den finska handelshögskolans magisterstuderande, doktorander och personal flyttar från sitt anrika campus i Tölö till den nya byggnaden i februari 2019. Kandidatstuderandena har acklimatiserat sig i Otnäs redan i några års tid.

I den första av de fyra våningarna finns en restaurang och en vinbar, ett kafé samt undervisningslokaler. I de övre våningarna finns bland annat en learning hub-lokal för studerande, mötes- och grupprum samt institutionernas och personalens lokaler.

Inredningen har tagit fasta på Kauppakorkeakoulus egen anda, inspirerad av högskolans historia och det tidigare byggnadens arkitektur: här finns mycket trä och återkommande ornament.

Planeringen av handelshögskolans nya lokaler har varit lyhörd för användarnas behov, och både personal, studerande och även alumner har deltagit i den.

– De nya lokalerna och den nya tekniken ger fina möjligheter att utveckla undervisningen. Vi lotsade fram tekniklösningar redan i Tölö och tar i den nya byggnaden i bruk de alternativ som konstaterades vara bra, säger **Perttu Kähäri**, som leder handelshögskoleprojektet.

– Det är jättefint att vi nu kommer med i det gemensamma campuset och blir allt mer integrerade i Aalto-gemenskapen. Handelshögskolans verksamhet handlar i grund och botten om människor och växelverkan, och det här har vi velat att syns i de nya lokalerna, säger Kähäri.

I Väre-huset och handelshögskolans byggnad finns undervisnings- och forskningsrum samt tjänster som bägge högskolor har tillgång till. Bland de första att flytta in i de gemensamma lokalerna var Aaltos branschöverskridande magisterprogram International Design Business Management och Creative Sustainability.

Sari Dhima, projektchef

Flytten till Otnäs och nybyggnadsprojektet förbereddes omsorgsfullt med hela gemenskapens enade krafter och vi har velat säkerställa att slutanvändarnas synpunkter tas i beaktande.

En lindallé inramar byggnadshelheten vars första delar togs i bruk sommaren 2018. Bild: Mikko Raskinen

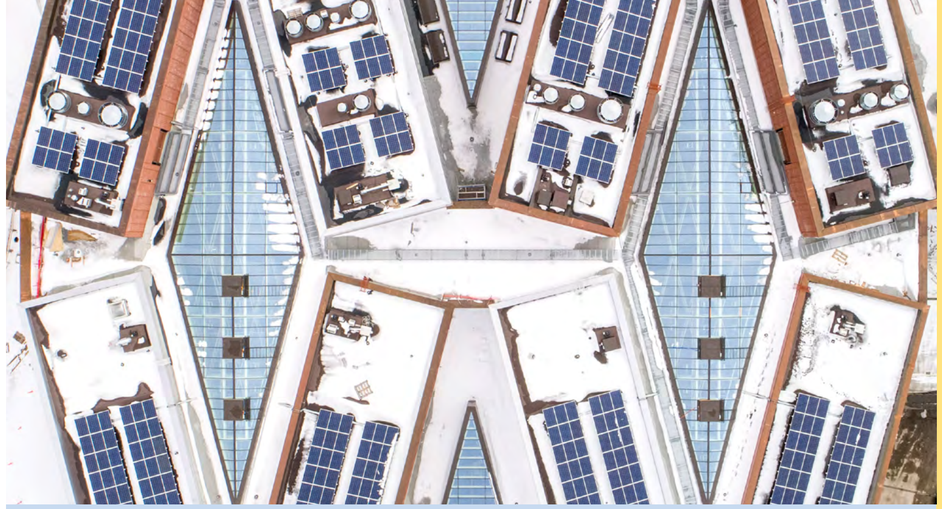

Solpaneler och jordvärme producerar energi för nästan hela byggnaden. Hållbar utveckling var en viktig faktor redan vid tävlingsfasen. Bild: Mikko Raskinen

Planlösning av A Bloc, Handelshögskolan och Väre

Bild: Verstas Architects

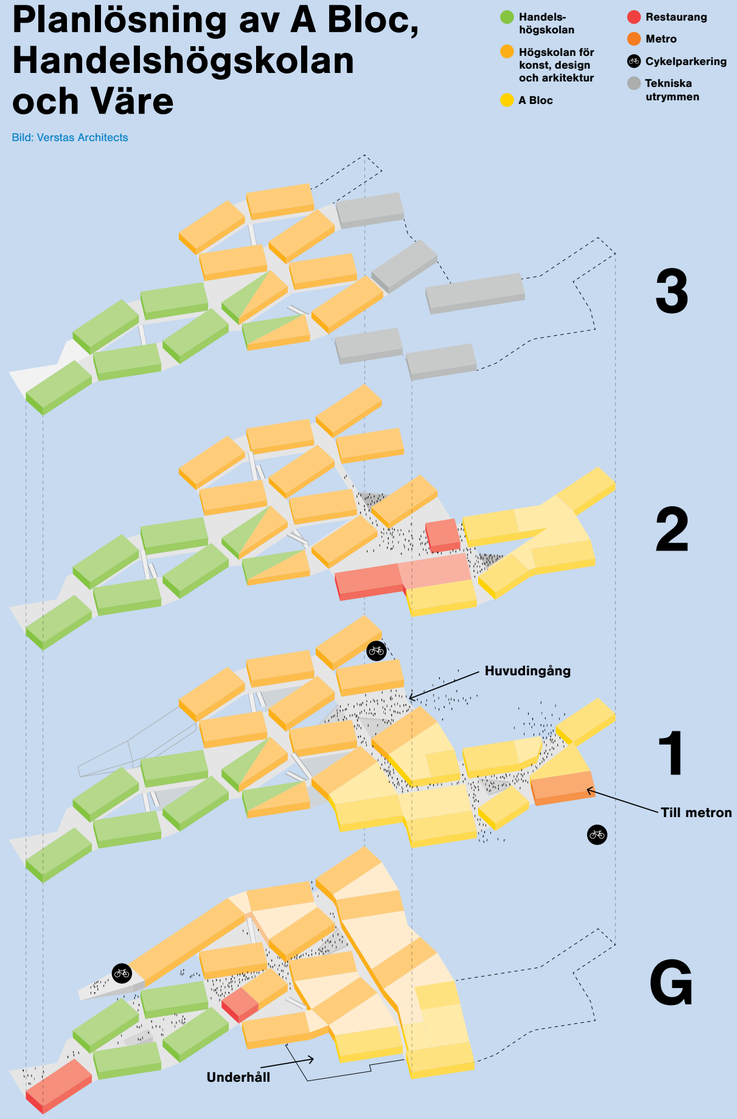

A Bloc – campusets nya köpcentrum

OTNÄS fick med en gång ett stort urval nya tjänster när det nya köpcentret A Bloc öppnade i slutet av augusti 2018. A Bloc ligger alldeles i hjärtat av campus vid livliga trafikleder; i samma kvarter finns ingången till Aalto-universitetets metrostation, Väre och finska handelshögskolan. I centret finns koncept som tagits fram speciellt för Otnäsområdet, som Who the xxxx is Alice, som serverar drinkar och napolitansk pizza samt Clas Ohlsons nya konceptbutik Lab Store.

I A Bloc finns dessutom gott om restauranger, kaféer, affärer och andra tjänster för alla som rör sig på området. Affärerna och restaurangerna betjänar från morgon till kväll på både vardagar och veckoslut.

– Jag är övertygad om att A Bloc kommer att bli en plats med genuin Aalto-stämning, där alla från universitetsgemenskapen vill fördriva tid och möta varandra, säger fastighetsplaceringsdirektör **Eetu Ristaniemi** vid Aalto-universitetsfastigheter.

Bild: Tuomas Uusheimo

Från by till campus

Text
Anne Tapanainen

Under århundradenas lopp har Otnäs haft perioder av såväl bygemenskap, herrgårdar som Teknologbyn. Vi frågade en alumn, en studerande och ett företag hur de ser på dagens Otnäs.

I DAG utvecklas Otnäs tillsammans med dess gamla grannar sedan urminnes tider, Helsingfors och Esbo.

Bredvikens omgivning, västra delen av Helsingfors udde och östra delen av Esbo bildar tillsammans en koncentration av vetenskap, konst och ekonomi som har stor betydelse för hela Finland. Samarbetet mellan städerna, Helsingfors universitet, VTT och andra forsknings- och företagspartner i omgivningen gör området till en av Europas mest betydande motorer inom kultur och vetenskap. På Esbosidan har Otnäs Kägeludden och Hagalund som grannar. Man vill skapa internationellt konkurrenskraftiga förutsättningar för att bo, arbeta och röra sig i området.

– Med tiden hoppas man att företagsvärlden i Otnäs och på Kägeludden och Hagalunds trädgårdsstad ska växa samman och bilda en livskraftig helhet. Där bedrivs samarbete mellan staden och stadsinvånarna, Aalto-universitetet och forskningsinstitutionerna samt företag av alla storlekar, säger Esbo stadsdirektör **Jukka Mäkelä**.

Metron möjliggör studier och arbete i Otnäs för alla som bor nära metrostationerna i huvudstadsregionen och på 2020-talet kommer den tvärgående kollektivtrafiken att bli smidigare tack vare snabbspårvägen Spår-Jokern mellan Otnäs och Östra centrum.

Mäkelä ser det som lovande att området nu utvecklas utifrån mitten.

– Otnäs nya urbana centrum är väsentligt. Metron ger en ingång till det och samlar de olika aktörerna omkring sig.

Staden utvecklas i växelverkan

Studietiden – studierna och studentkåren – vid Tekniska högskolan i Otnäs gav Jukka Mäkelä goda minnen och en bra vägkost för livet.

Verksamheten då var samhällsinriktad, och nu deltar Esbo stad i att utveckla markanvändningen i Otnäs i samarbete med forskarsamhället, invånarna och företagen. Under de närmaste åren kommer det t.ex. att byggas studentbostäder i samarbete mellan Esbo stad, Helsingforsregionens studentbostadsstiftelse Hoas och Aalto-universitetets studentkår AUS. Den sista har också låtit bygga bostäder på Busholmen i Helsingfors.

Otnäsområdets betydelse växer. Spårförbindelserna gör områdets tjänster samt de kreativa och vetenskapliga områdena tillgängliga för alla.

När Esboborna tillfrågades om vad de skulle vilja beakta i utvecklingen av staden var det två faktorer som toppade listan: naturen och säkerheten. Samma värden – områdenas närmiljö, Natura-området, havet och ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt trygga boendemiljöer – gäller enligt Mäkelä också i utvecklingen av Otnäs, Kägeludden och Hagalund.

– Det är viktigt med en dialog som iakttar områdets och dess invånares värden. Jag tror att en verkligt positiv utveckling är i gång.

En unik plats att bo och leva på

Rosa Väisänen, arkitekt som ännu ska skriva sitt diplomarbete, är en av de otaliga studerande som bor i Otnäs under sin studietid. Hon verkar som sakkunnig i Aalto-universitetets studentkår (AUS) i ärenden som berör internationella och nya studerande. Särskilt frågor som gäller boende och välfärd är viktiga för henne.

– I AUS vill vi garantera att alla studerande som vill, får en möjlighet att bo förmånligt i Otnäs.

Det bor sammanlagt kring 3 000 studerande i de 2 200 bostäder som tillhör Hoas och AUS samt i andra aktörers bostäder i Otnäs. Målet är att det ska finnas upp till 10 000 invånare i området år 2050. Det här kräver tusentals nya bostäder.

De nya studentbostäderna är i regel ettor, men kollektivt boende uppmuntras.

– Det kan vara berikande att också dela vardagen i cellbostäder. Det finns goda erfarenheter vid Aalto av grupper på 5–10 personer som delar vardagen och studielivet, och har till exempel gemensamma filmkvällar.

Naturen, landsbygdslandskapet och parkerna har under flera sekel varit en oskiljbar del av Otnäs. Rosa Väisäsen välkomnar en stadsliknande utveckling, men den ska ske på ett sätt som respekterar naturen.

– Otnäs är ett unikt ställe att bo på och närheten till naturen ökar också välfärden. Vår ambition inom AUS är att göra studerandenas vardag till den bästa i världen så att var och en kan koncentrera sig på att utöka sin kompetens.

Kreativ teknologi och kollisioner

Dagens Otnäs är en energisk koncentration av toppforskning, undervisning och den innovationsmiljö som omger campus hjärta – och lockar även företag. Ett av dem är Mehackit, ett tillväxtföretag som erbjuder ungdomar kurser i kreativ teknologi.

Tusentals högstadie- och gymnasieelever har redan deltagit i Mehackits kurser i musik- och bildkonstprogrammering samt elektronik. Nu vill företaget också satsa på aktiva, intresserade lärare och på online-kurser.

I tillväxtcentret A Grid fick Mehackit flexibla lokaler, där det finns både kontor och en egen studio. Teknikansvariga **Sanna Reponen** säger att läget också ger synergifördelar.

– Vi uppskattar direkta kontakter och samarbete med högskolorna vid Aalto och närheten till andra företag.

Även startup-kulturen som på ett naturligt sätt för samman företagen har sin betydelse.

– Tröskeln här är låg för att ta kontakt med andra startup-företagare, med vilka man kan utbyta information och utveckla samarbete – eller som man kan be om hjälp. Vi fick också goda erfarenheter av mentorverksamhet i xEdu-acceleratorn, trots att vi själva inte producerar lärandeapplikationer utan fokuserar på pedagogik och innehåll i teknologiundervisning.

Reponen, som har tagit examen från Aaltos Medielaboratorium och har arbetat på Vetenskapscentret Heureka, nämner Aaltos Fablab som en bra mötesplats. Det är en öppen verkstad, där man kan bedriva småskalig digital framställning.

– Maker-kulturen på platser i stil med Fablab ligger oss nära. Vi är också intresserade av föreläsningar, verkstäder och andra tillställningar där vi kan träffa potentiella samarbetspartner och låta olika saker kollidera.

Hur ser visionen för området ut ur Mehackits perspektiv?

– Otnäs skulle kunna vara en livlig plattform för företag som arbetar med lärande och undervisning. Samarbetet skulle fungera fint i riktning mot olika utbildningsstadier, från småbarnspedagogik till högskoleutbildning, och där skulle också företag i den tredje sektorn medverka.

Otnäs historia

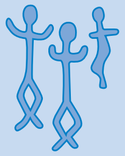

De tidigaste spåren av mänskligt liv i området är från **bronsåldern**, från 3 000 år tillbaka i tiden. Ännu på 1500-talet var Otnäs en bygemenskap som bestod av tre gårdar, vars kyrkväg gick till Helsinge socken. Även skatterna betalades till Helsinge. I slutet av 1600-talet blev Otnäs en del av Esbo.

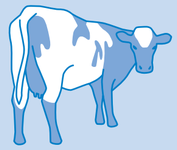

Företagsamhet är inte ett nytt drag i Otnäs. Redan på 1900-talet på köpmanssläkten Sinebrychoffs tid utvecklades två gårdar, Hagalund-Otnäs, till ett mönstergods i området. Ägarna fördjupade sig med stor omsorg i **boskapsskötseln** och skogsvården. Trädgårdar, växthus, odlingar och parker blomstrade.

Den första skolan i Otnäs var ingalunda den tidigare Tekniska högskolan. Den första att inleda skolverksamhet i Otnäs på 1860-talet var **Anna Sinebrychoff**, hustru till bryggeriföretagaren och affärsmannen Pavel Sinebrychoff. Från och med början av 1878 verkade Hagalunds svenskspråkiga folkskola i området.

Den viktigaste platsen för många som studerat i Otnäs är Dipoli, ritat av Reima och Raili Pietilä och byggt 1966. Ända fram till 1993 var det platsen för Tekniska högskolans sekretariat, matsal och fester. Bild: Tuomas Uusehimo

Modellen Skolan som tjänst inspirerar

GENOM Skolan som tjänst -modellen har de finska gymnasierna i Gäddvik och Norra Hagalund kunnat etablera sig på campus. Snart kommer också en grundskola att hitta sin plats i Otnäs.

Modellen härstammar från Aalto-universitetet. Idén är att skolomgivningen utgör en plattform för gemensamt tänkande och socialt lärande, där man tar tillvara de fysiska lokalerna och pedagogiska möjligheterna i en miljö. Universitetet erbjuder skolorna tjänster. Gymnasieeleverna får till exempel använda campusområdets laboratorier och de gemensamma matsals- och motionstjänsterna. På det här sättet får de en uppfattning om vilka möjligheter till fortsatta studier som finns och om vad företag sysslar med. Universitetet har också gjort en del kurser tillgängliga för gymnasister. I gengäld har universitetslärarna fått pedagogisk utbildning.

Modellen Skolan som tjänst har gett goda, mätbara resultat och utvecklingsarbetet fortsätter. Målet är att göra småbarnspedagogiken och grundskolan tillgängliga också för att tillmötesgå behoven hos forskare som kommer från utlandet och är anställda avföretagen.

I de tidigare lokalerna för Högskolan för elektroteknik finns numera centret för tillväxtföretag A Grid. Till A Grids nykomlingar hör bland annat FN:s teknik- och innovationslaboratorium, Europeiska rymdorganisationens och Aalto Startup Centers accelerator, samt ett flertal företag, som Surgify, Reaktor Space Lab och Mehackit. Bild: Unto Rautio

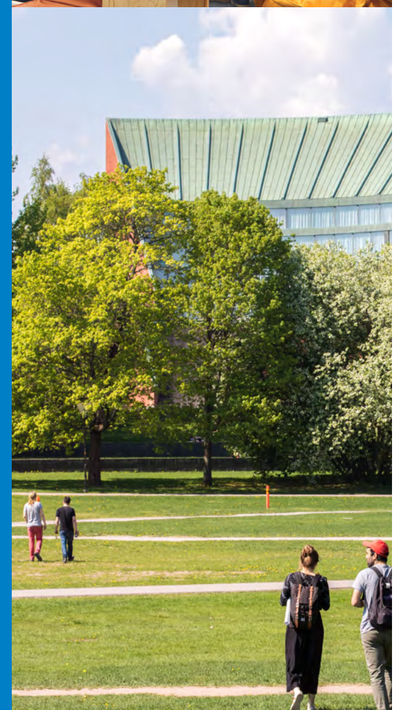

Från Aalto-universitetets studentkårs kontor i det gamla köpcentret öppnar sig en vy mot den sida av Alvarplatsen där lärcentret ligger och förbi den nya metrostationen mot kemiteknikens byggnader. I båda riktningarna kantas gångvägarna av lummiga lindar, som har sina rötter i herrgårdsperioden från slutet av 1800-talet. Bild: Mikko Raskinen

Otnäs växer och utvecklas

Text
Dakota Lavento

Aalto-universitetets campus i Otnäs står inför mycket nytt. Det är på väg att utvecklas till en alldeles ny slags öppen och livlig miljö för studier, arbete, boende och fritid – med respekt för Alvar Aaltos arv.

Harald Herlin-lärcentret
1969, Otnäsvägen 9
Alvar Aalto
NRT:s totalrenovering 2016

Harald Herlin-lärcentret, tidigare THS:s bibliotek, hör till Alvar Aaltos serie av framstående biblioteksbyggnader. I den solfjäderformade bygganden lönar det sig att ge akt på användningen av indirekt ljus, terrasseringen inomhus och den mänskliga skalan. Totalrenoveringen tilldelades Arkitektur-Finlandia hösten 2017. Bild: Tuomas Uusheimo

Hjärtat i Aalto-universitetets campus består av de ikoniska byggnaderna byggda enligt Alvar Aaltos mark-användnings-plan.

OM man placerade Otnäs ovanpå Helsingfors stadskärna, skulle det sträcka sig från Hagnäs till Gräsviken. Eftersom Otnäs är så vidsträckt består det av många slags stadsdelar, kvarter och byggnader. En stor del av Otnäs har varit en högborg för den tekniska undervisningen och forskningen i Finland, men nu bygger man ett branschöverskridande och mångsidigt Otnäs för alla.

Otnäs, ursprungligen en nejd med landsortsbyar och herrgårdar, är en säregen plats att studera och bo i. På campuset återfinns de finaste betydande verken inom finsk arkitektur, såväl från historien som från vår tid.

På samma sätt som tidigare teknologer minns tillbaka på sitt lärosäte kommer man förhoppningsvis ännu om tiotals år att ägna varma tankar åt campusets berömda byggnader, verkstädernas bakgränder, de kreativa branschernas olika evenemang, företagarlivet, den gröna naturen och det aktiva studielivet.

Aalto-universitetet inledde sin verksamhet 2010 då Helsingfors finska handelshögskola, Konstindustriella högskolan och Tekniska högskolan slogs samman. Universitetet fick sitt namn efter Finlands internationellt mest kända och ansedda arkitekt, som också var formgivare och företagare.

– Han är kanske fortfarande bättre känd än Aalto-universitetet, säger prorektor **Antti Ahlava** som ansvarar för utvecklingen av universitetets campus.

Efter beslutet att placera Aalto-universitetets alla kärnfunktioner i Otnäs väntade en hel del byggnadsarbete. Därmed får Högskolan för konst, design och arkitektur en ny byggnad i Otnäs och intill den ska finska handelshögskolans nya byggnad stå klar vid årsskiftet.

Hjärtat i Aalto-universitetets campus består av de ikoniska byggnaderna byggda enligt Alvar Aaltos markanvändningsplan. Byggnaderna som i dag går under namnet Kandidatcentret och Harald Herlin-lärcentret hör till de mest centrala under Aaltos arkitektkarriär. Till de arkitektoniska pärlorna i Otnäs hör också Köpcentret ritat av Aalto, Dipoli ritat av **Reima** och **Raili Pietilä** och Otnäs kapell ritat av **Heikki** och **Kaija Sirén**.

Otnäs hör också till Museiverkets byggda kulturmiljöer av riksintresse. Av områdets arkitekturobjekt är Kandidatcentret, Otnäs kapell och Dipoli också skyddsklassificerade av det internationella DOCOMOMO för modernistisk arkitektur.

Ett modernistiskt campus på kullar

Alvar Aalto fick i uppdrag att utarbeta detaljplanen för Otnäs efter en tävlingsseger i slutet av 1940-talet, där man förberedde flytten av Tekniska högskolan (THS) från Sandviken till Otnäs. Aalto placerade många byggnader på naturliga kullar och lämnade dalarna fria för öppna gräsfält och parkeringsplatser.

Otnäsområdet var ingalunda bara skog på den tiden, utan åker- och betesmark. Området har en rik herrgårdshistoria som går ända tillbaka till 1500-talet. Många som i princip känner Otnäs väl har kanske inte märkt Hagalund gård med gårdstun, som ligger bakom Kemiskekniska byggnaden. Otnäs gård, som låg där Kandidatcentret står nu, har ägts av bland annat släkten von Wright.

Alvar Aalto lämnade kvar lindalléerna vid Otnäs gård i sin plan. Kort innan planeringstävlingen för statens områden i Otnäs hade han vistats som gästprofessor vid MIT-universitetet i Cambridge, Massachusetts, och man kan se influenser av amerikanska campus i hans plan för Otnäs.

– Alvar Aalto ville kanske förverkliga något i stil med trädgårdscampusarna vid MIT och Harvard i Otnäs, men med ett vilt modernistiskt grepp som anpassade sig till landskapets former, säger Antti Ahlava.

Rödtegelarkitekturen i THS huvudbyggnad och de första studentbostäderna saknar industriell bakgrund. I stället hör rödteglet samman med Alvar Aaltos ”rödtegelperiod” på 1940- och 1950-talet. Vid bygget av de första höghusen i Otnäs hade teglen också ytterst praktiska skäl och även helt slumpmässiga orsaker.

Under den första natten av de massiva bombardemangen av Helsingfors under fortsättningskriget skadades Sovjetunionens egen ambassad svårt. Staten donerade de rödtegel som togs tillvara från ruinerna till teknologerna. De putsades och användes till att bygga de första studentinternaten ritade av Heikki Sirén och **Martti Melakari**.

I själva verket är uppfattningen om Otnäs som ett område med enbart husfasader i rödtegel vilseledande. Inte ens alla Aaltos byggnader är rödtegel. Till exempel Othallen, som blev klar lagom till de olympiska spelen i Helsingfors, vid Otstranden 6 är byggd i betong och Köpcentret från 1960 är rappat.

Mångsidig topparkitektur

Antti Ahlava säger att Alvar Aaltos betydelse som sin tids stjärnarkitekt kan inte nog betonas.

– Utöver en fysisk arkitektur utvecklade Aalto en ny humanistiskt präglad livsstil och en naturnära världsåskådning.

– Otnäs planerades och byggdes med de resurser och material som fanns under kristiden efter kriget. Med dem åstadkom han en upphöjd landskapshelhet och påhittiga interiörer. Kandidatcentret och Harald Herlin-lärcentret bildar ett arkitektoniskt helhetskonstverk.

Aalto ritade också bostadshus i Otnäs. Studentinternatet med sina dynamiska byggnadsmassor från 1966 finns på adressen Bistervägen 1.

Under arkitekturrundan kan man också beundra Alvar Aaltos byggnad Såg från 1954 på Maskinbyggarvägen 1. Numera hyser huset Aalto-universitetets ekonomistuderandes festsal.

Othallen, ritad av Alvar Aalto, som blev färdig till de olympiska spelen 1952, har terrasserade byggnadsmassor och takkonstruktioner i trä som representerar Aaltos eleganta funktionalism.

För den vars hjärta slår för industriarkitektur eller modernistisk ”steampunk” är den rätta adressen Otsvängen 6 och det av Aalto ritade värmekraftverket med sin höga glasfasad. På samma tomt borrar man sig nu 6,5 kilometer ner i berggrunden i pilotprojektet ST1 Deep Heat, där man bygger Finlands första värmeverk i industriell skala som drivs med geotermisk energi.

Under decenniernas lopp har nya byggnader kommit till på campusområdet, om än i lugn takt. Det är intressant att studera hur de nya generationerna av arkitekter har respekterat arvet efter Alvar Aalto.

Den senaste byrån som bidragit med sin egen tolkning av arkitekturen i Otnäs är Verstas Arkkitehdit Oy med ett kvarter som kommer att inhysa köpcentret A Bloc och lokaler för två högskolor.

Kandidatcentret
1965, Otsvängen 1
Alvar Aalto

Kandidatcentret, den tidigare Tekniska högskolans (THS) huvudbyggnad, är ett av Otnäscampusets landmärken. Det är samtidigt ett landskapligt helhetskonstverk. Den terrasserade festplatsen kantas av ett auditorium som påminner om en grekisk amfiteater. Aalto-universitetet totalrenoverade den skyddade byggnaden 2015. Bild: Tuomas Uusheimo

Otnäs kapell
1956–1957, Bistervägen 8
Heikki och Kaija Sirén

Byggnaden som representerar en nordisk naturnära modernism har en södervägg av glas, som släpper in ljus under de smäckra takkonstruktionerna i kapellsalen. Rumsserien avslutas av ett altarkors som finns utanför fönstret, i naturens sköte. Bild: Reija Hirvonen

Kvarteret består av block i två olika koordinatsystem och mellan dem fyra ljusgårdar med glastak formade som parallellogram. Atmosfären inne i byggnaderna varierar enligt användarna från ruffigt konstnärlig till distingerade handelsvetenskaper. Fasadernas blickfång består av ljust serigrafiglas upptill och finska handelshögskolans lyktformade glasgavel.

Mot en människonära stadsdel

Vid sidan av Alvar Aaltos mästerverk finns det förstås också minde trivsamma kvarter och byggnader i Otnäs.

– I mitten av 1900-talet utgick stadsplaningen i Otnäs från privatbilism, långa avstånd mellan byggnaderna och monumentalism, vilket är främmande för vår tid. Enkäter har visat att de som bor eller vistas i Otnäsområdet önskar mindre prägel av ämbetsverk och institutioner från gångna tider och mera variation och närhet som bygger på gående, påpekar Antti Ahlava.

Han hoppas att arvet efter Alvar Aalto inte ska begränsa kreativiteten hos dagens arkitekter när de utvecklar Otnäs, utan att det tvärtom skulle sporra dem till djärvhet och till att skapa ett helhetskonstverk av sin egen tid.

– Universitetet vill få internationellt sett högklassig arkitektur till Otnäs också i fortsättningen.

År 2025 kommer det att bo och arbeta tre eller rentav fyra gånger så många människor i Otnäs som 2015.

Ett öppet och energiskt Otnäs

År 2025 kommer det att bo och arbeta tre eller rentav fyra gånger så många människor i Otnäs som 2015.

Tekniska högskolans Otnäs representerade sin egen tidsperiods, 1950-talets stadsplanering som var modernistisk och byggde på privatbilism och monumentalism och där boende, arbete och tjänster var åtskilda från varandra. Dagens planering tar enligt Antti Ahlava snarare sikte på människonärhet, en kompakt promenadmiljö, mångsidiga utemiljöer och en blandning av funktioner och användare. Grönskan på campus ska bevaras, samtidigt som verksamheten blir livligare.

I det mer tätbebyggda Otnäs finns det också en ny åldersgrupp. Hundratals skolelever verkar i universitetets byggnader som en del av Esbo stads ”Skolan som tjänst”-undervisningsprojekt.

Nya bostäder ska byggas i Stenkarlen i Otnäs södra del och nära metrostationen i kvarteret Kemisten, dit det också ska komma ett eget studielivscentrum som är studentorganisationernas eget projekt. Det ska också byggas bostäder längs Otsvängen, Maren och på Serviudden.

Byggnadernas mångfunktionella gatuplan, som är öppna för alla, kommer i fortsättningen att hysa arbetsrum för öppna innovationer, kaféer och restauranger.

Studerande, skolelever och arbetsplatser skapar liv och rörelse i området under dagen och de nya invånarna gör det också på kvällarna. Tack vare de goda förbindelserna, metron och den kommande Spår-Jokern kan man arrangera evenemang i Otnäs som är riktade till hela huvudstadsregionen.

Enligt Antti Ahlava är Otnäs ett testlaboratorium för att se hur förortsområden från 1950- och 1960-talen kan utvecklas till att bli mer människonära och trivsamma.

– Recepten går att tillämpa också på annat håll än hos oss. I många städer följer man med intresse hur vi kommer att lyckas.

Invånarna, de anställda och turisterna i Otnäs bevittnar som bäst ett aktivt byggande, grävande och sanerande överallt. Under de närmaste åren färdigställs utöver bostäder till exempel kvarteret Aalto Works för innovationer och startup-verksamhet, mediecentret Aaltio Studios och mycket annat.

– En del har trott att när Väre och Handelshögskolan är färdiga så är det klart, men det är ju bara lite försmak på allt som ska komma!

Nanohuset
1966, Träkarlsgränden 2
Alvar och Elissa Aalto

Träkarlsgränden 2, som i huvudsak ritats av Aalto och numera är känt som Nanohuset, hör till Otnäs arkitektoniska pärlor. I entrén till byggnaden, vars interiör bevarats i ypperligt skick, får man en känsla av att resa bakåt i tiden, till kommunhuset i en förmögen kustkommun. I dag hyser byggnaden en del av institutionen för teknisk fysik och två av Finlands Akademis toppforskningsenheter som administreras av Kyllaboratoriet.
Bild: Adolfo Vera

Bild: Tuomas Uusheimo

Vill du veta mer?

Kartan för en rundvandring i Otnäs
https://www.aalto.fi/sv/campus/campus-kartor-och-runt-otnas

Otnäs historia
https://www.aalto.fi/sv/campus/sa-blev-otnas-ett-centrum-for-teknik-ekonomi-och-konst

Alvar Aalto och hans arkitektur
http://www.blf.fi/artikel.php?id=1408

Heikki och Kaija Siréns arkitektur
http://www.blf.fi/artikel.php?id=1426

Reima och Raili Pietilä och deras arkitektur
http://www.blf.fi/artikel.php?id=1409

Dipoli
1966, Otsvängen 24
Reima Pietilä och Raili Pietilä (f. Paatelainen)
ALA-arkitekterna
totalrenovering 2017

Dipoli, som är byggt av natursten, betong, koppar och trä, hör till Raili och Reima Pietiläs viktigaste arbeten och är ett av de mesta expressiva och radikala byggnaderna inom finsk arkitektur. Reima Pietilä beskrev Dipoli som ett interaktionsfält och en process i ständig förändring snarare än ett stadigvarande utrymme. Till Dipolis originaliteter hör sju formfulländade öppna spisar, en ytterst flexibel multifunktionalitet, naturljus som leds in i mitten av byggnaden med massiv stomme och en förvånansvärt modern kantig plastisk geometrin i de grottaktiga offentliga lokalerna, som för en dialog med husets rationalistiska kontorsdel. Dipoli, som teknologerna byggt som sitt studenthus och som Aalto-universitetet totalrenoverat med stor pietet, har nu skyddats på initiativ av universitetet. Det fungerar i dag som Aalto-universitetets huvudbyggnad och mötesplats.
Bild: Tuomas Uusheimo

Offentlig konst väcker och lockar

Text
Paula Haikarainen

Silja Puranen, ”Världens starkaste man (med en hand)”, 2007. Textilfärg, bildöverföring, pastell och sytt sängöverkast. ”Starkaste mannen”-serien är placerad i cirkusvärlden. Cirkusen representerar det annorlunda och kulturen av prestation och fullkomlig kontroll över livet. Den svaga måste vara stark för att klara sig i nutiden. Världen starkaste man är en pojke med Downs syndrom. Bild: Mikko Raskinen

Forskning visar att offentlig konst får människor att må bättre, samtidigt väcker den många slags känslor – även irritation. Jag anser det alltid bra om konsten är en tankeställare.

Outi Turpeinen,
konstkoordinator vid Aalto-universitetet

AALTO-UNIVERSITETET har som första universitet åtagit sig att följa enprocentsprincipen för konst. Det är en modell för finansiering av konstförvärv, där en procent av anslaget för ett byggprojekt reserveras för konst.

Vid Aalto-universitetet tillämpas enprocentsprincipen på såväl nybyggande, totalrenovering och kompletteringsbyggande som byggande av infrastruktur. Konstförvärven görs genom att antingen köpa färdiga konstverk, beställa platsbundna verk eller arrangera en konsttävling.

Det har utarbetats en strategi och vision för den konst som ska förvärvas, baserade på universitetets strategi. Arbetet är planmässigt och systematiskt. För det nyrenoverade Dipoli och de två nya byggnaderna på campus har man slagit fast egna teman – konstkoncept – som har finslipats tillsammans med byggnadernas användare, universitetets personal och studerande.

Dipolis Radical Nature

Konstsamlingen Radical Nature i universitetets huvudbyggnad består av över 30 verk som har valts ut enkom till Dipoli. Byggnaden, som är ritad av arkitekterna **Raili** och **Reima Pietilä**, blev färdig 1966 och i september 2017 öppnades den på nytt efter att ha genomgått en totalrenovering.

Samlingens namn syftar på de vilda och varierande formerna på Dipolis interiörer, men också på människans ansvar för att naturen och miljön mår bra. Bakgrunden till exempelvis konstnären **Renata Jakowleffs** verk med dess tusentals vackert glimmande glasdroppar är en oro för nedsmutsningen av haven.

Konstnärerna är Aalto-universitetets alumner och representerar olika konstarter. Merparten av verken är skapade av namnkunniga fotokonstnärer med långa karriärer, som **Elina Brotherus**, **Jorma Puranen**, **Ulla Jokisalo** och **Ilkka Halso**. De platsbundna verken som har skapats särskilt för Dipoli är tre stycken: **Hans-Christian Bergs** kinetiska akrylinstallation *Color Space – Color Lensing Blind*, Renata Jakowleffs glaskonstverk *Blue* och **Inni Pärnänens** väggornament i plywood *Keto* (Äng).

Väres Global Equality

Temana för den konstsamling som ska placeras i den nya byggnaden för Högskolan för konst, design och arkitektur Väre (”Skimmer”) lyfter fram den finska jämlikheten, men i dem betonas också högskolans starka internationella prägel. Konceptet understryker konstens roll i att väcka samhällelig debatt.

Motiven för konstverken handlar bland annat om olika identiteter, nationaliteter och flyktingskap samt kön och sexualitet. Konstverken är djärva och väcker känslor, eftersom de kommer att betraktas särskilt av nuvarande och kommande yrkesmänniskor på konstsektorn.

Verken är drygt 25 till antalet och samtliga konstnärer har en koppling till Högskolan för konst, design och arkitektur. Här finns verk av alumner, före detta professorer och studerande. Skalan av material är bred: textilkonst, keramik, fotografi, målningar, teckningar och skulpturer. Även mediekonsten har sin plats i växlande utställningar på informationstavlor och i utställningssalarna.

De platsbundna verken är tre: **Tommi Grönlunds** och **Petteri Nisunens** installation *Insight*, **Kirsi Kaulanens** stålskulptur *Lumen* och studeranden **Gloria Lauterbachs** skulptur *Kreutzstrasse*, som finns i betongmuren intill Väres och finska handelshögskolans byggnad.

Handelshögskolans Human Approach

Aalto-universitetet vill med hjälp av konsten skapa en ny identitet och göra smidigare den stora omläggning som finska handelshögskolans flytt från Töölö i Helsingfors till Otnäs i Esbo innebär.

Grundtanken i högskolans verksamhet är växelverkan mellan människor, och det här återspeglas också i konstkonceptet. Det respekterar historien men blickar framåt. Ett exempel är konstnären **Kirsi Kivivirtas** verk som ska göras av vit porslinslera, en referens till reliefen på fasaden till den tidigare finska handelshögskolans huvudbyggnad. Verket heter *Stage*, och har en känsla av scenografi, för det föreställer en plats som ger en ram för människor och tankar att mötas.

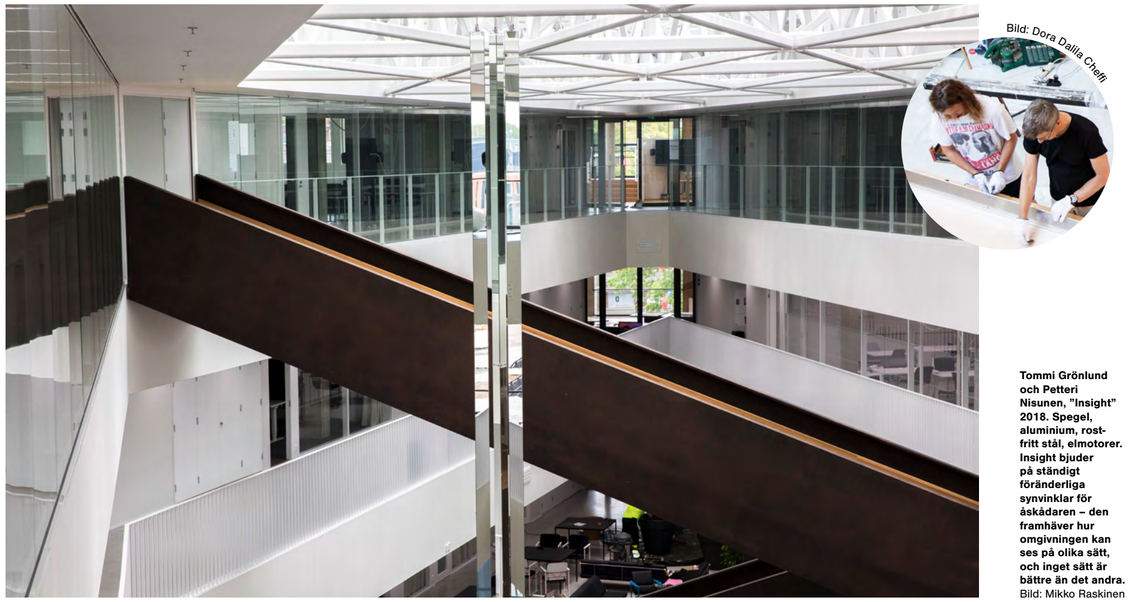

Bild: Dora Dalila Cheffi

Tommi Grönlund och Petteri Nisunen, ”Insight” 2018. Spegel, aluminium, rostfritt stål, elmotorer. Insight bjuder på ständigt föränderliga synvinklar för åskådaren – den framhäver hur omgivningen kan ses på olika sätt, och inget sätt är bättre än det andra. Bild: Mikko Raskinen

Bild: Dora Dalila Cheffi

Kirsi Kaulanen, ”Lumen”, 2018. Laserskuret och rostfritt stål. Lumen kombinerar hård teknologi med natur och femininitet. Det platsbundna verket relaterar till det arkitektoniska utrymmet genom att sträcka sig från golv till tak. Den berikar de annars raka linjerna med sin garnityr. Bild: Mikko Raskinen

Bild: Dora Dalila Cheffi

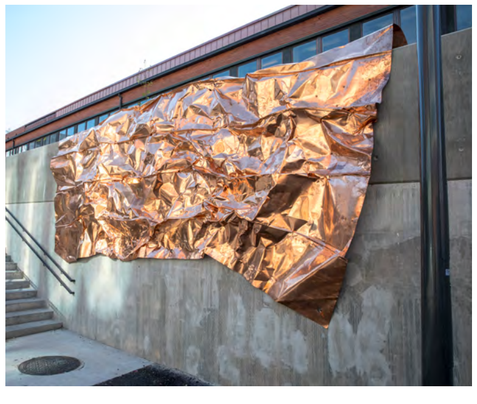

Gloria Lauterbach, ”Kreutzstrasse”, 2018. Koppar, stål, björk. Kreutzstrasse är en kopia på ett takelement av koppar som en storm rev ner från taket på en kyrka i Zürich, Schweiz, år 2015. Kvarlevorna av taket har återskapats och ur mitten stiger en björkgrodd. Bild: Mikko Raskinen

Illustrationsbild: A-konsultit / Tietoa Oy

Hur ser Otnäs ut 2050?

Text
Noora Stapleton

Nya byggnader och tjänster, fler invånare och mera grönt. Det är nu de följande riktlinjerna för Aalto-universitetets campus dras upp på kartan.

Vad tycker du?

Är vi på rätt spår i fråga om vår vision för campus? Skulle du ändra på något? Vad skulle du betona? Du kan delta i att skapa campusvisioner på adressen **https://www.aalto.fi/sv/campus/aalto-universitetets-campus-2050**

Den pågående visionen för campus siktar in på året 2050. Aaltoiterna har nu möjlighet att påverka den genom att svara på enkäten. Bild: Tuomas Uusheimo

DET är vansklig att gestalta förändringar så långt fram som till 2050 – vem skulle till exempel för 32 år sedan ha kunnat förutspå uppkomsten av Aalto-universitetet? Eller redan 1986 inse internets möjligheter eller mobiltelefonernas betydelse?

Även arbetsgruppen för utveckling av universitetets campus står inför en krävande uppgift. Den nuvarande visionen för utveckling sträcker sig till 2021, och nu riktas blickarna halvvägs in i vårt pågående århundrade.

– Gruppen arbetar med tre alternativa visioner som ska styra utvecklingen av hela campus. ”De nuvarande planerna kommer att ha genomförts fram till 2035. Alternativen fungerar liksom ett kontinuum för dem, säger arbetsgruppens ordförande **Antti Ahlava**, prorektor med ansvar för utvecklingen av Aalto-universitetets campus.

Och varje vision kan bli verklighet.

Från isolerat campus till självförsörjande stadsdel

– I framtiden kan Otnäs till exempel ta formen av en stadsdel som är självförsörjande i fråga om såväl mat som elektricitet, eller är en del av ett självförsörjande nätverk.

Ahlavas arbetsgrupp har från början av 2018 berett visionen tillsammans med universitetets studerande och personal samt utomstående sakkunniga och partner. Gruppen har satt sig in i aktuell litteratur, sammankallat till verkstäder och diskussionsmöten samt studerat andra universitets och företags campus utomlands.

– När man jämför med andra campus måste man beakta våra egna resurser. Vi är inte rika men vi har en attraktiv miljö och en uppfinningsrik gemenskap.

Internationella exempel kan dock visa på vilka slags medel som är bra att använda för hållbar utveckling, styrning av områdets utveckling och urbaniseringen. Man kommer inte att överge de nuvarande styrkorna, såsom den teknologiorienterade kulturen, men de nya betoningarna kan bli fler.

Den bästa kunskapen om campusets brister och resurser finns hos användarna, och därför har man beslutat att bjuda in aaltoiterna att delta i den fortsatta bearbetningen av visionerna. Efter att ha samlat in responsen samlas arbetsgruppen på nytt för att sammanställa resultaten, varefter visionsarbetet fortsätter till november 2018.

Arbetsgruppen föreslår tre riktningar, som alla kan bli verklighet. Varje riktning tar på sitt eget sätt sats i de nuvarande starka sidor och ämnen som redan är synliga på campus.

Gemenskapen i fokus

– Det fysiska byggandet är att utveckla campus: att samtidigt utveckla såväl gemenskapen som dess verksamheter, säger Antti Ahlava.

Sätten att använda byggnaderna kommer också att förändras. Man måste till exempel titta på hur man blandar olika användargrupper och verksamheter.

Ahlava hoppas att hela gemenskapen ska delta i att skapa visioner.

– Som universitet måste vi kunna ta fram en idealgemenskap och en idealstad. Därför bjuder vi in hela gemenskapen i det här arbetet.

Antti Ahlava, prorektor

Som universitet måste vi kunna ta fram en idealgemenskap och en idealstad.

Otnäs länkas i framtiden ännu starkare med Kägeludden och Hagalund. Ökningen av service och bostadsbyggande i området skapar en helt ny helhet. Illustrationsbild: A-konsultit / Tietoa Oy

1

Otnäs gemenskap
En tät gemenskap av kontraster

Otnäs har blivit en allt tätare bebyggd och mångsidigare stadsdel, där nytt och gammalt byggande bildar en säregen mosaik. Samtidigt har det blivit ett centrum för kulturlivet. Kulturnätverken blandas med inte bara de kreativa gemenskaperna utan också med de gamla etablerade teknologi- och företagsgemenskaperna. Organisationerna för konst och design med sina medverkande lockar besökare och samhällsaktörer till området.

Campus erbjuder människor i alla åldrar en miljö för livslångt lärande, vilket gynnar olika former av experimentell inlärning och undervisning samt stöder olika forskare och människor som lär sig på olika sätt. Otnäs är en av Finlands mest internationella stadsdelar och på andra håll tar man efter dess gemenskapsinriktade planeringsmetoder.

Den mångfaldiga återanvändningen av de gamla laboratoriebyggnaderna lockar nya användare till Otnäs. De gamla fastigheterna erbjuder lokaler för konstnärer och verkstäder för testning av nya tekniker. Hybridbyggnaderna och -kvarteren som på ett smidigit sätt blandar olika verksamheter underlättar möten mellan människor. Den lokala identiteten byggs med en öppen stadskultur, men också genom konstutbudet. Det finns rikligt med evenemang av olika slag som också lockar långväga deltagare.

Det har grundats fler ekosystemtjänster, som stöder urban stadskultur - t.ex. stadsträdgårdar och takträdgårdar. Genom skicklig miljöplanering har man lyckats lindra de värsta effekterna av klimatförändringen. De olika grannskapen i Otnäs har radikalt olika identiteter och atmosfärer.

2

Smartnäs
En självförsörjande och ständigt öppen stadsdel

Campus är en nordisk källa till företagande, innovationer och utbildning på toppnivå. Stadsdelen är internationellt känd för det rikliga utbudet av nya patent, tvärvetenskapliga förmågor och nya modeller för affärsverksamhet.

– Det enda som saknas i Otnäs är ett förlossningssjukhus, lyder ett känt citat som lyfter fram självförsörjningen. Mångsidiga bekvämligheter och tjänster betjänar användare och boende på campus 24/7. Automatiska fortskaffningsmedel har gjort att det inte behövs några parkeringsplatser.

Campus är tätare bebyggt och många tomter har fått nya byggnader redan under flera årtionden. Därför är de flesta kvarter i utkanterna av campus påtagligt höga. Med hjälp av utvecklad byggteknik kombineras gammalt och nytt på fantasifulla sätt. Den egna energiproduktionen och -lagringen samt matproduktionen har maximerats.

Klimatförändringen har bekämpats med hjälp av toppteknologi. Campus har försetts med intelligenta sensorer som gör det lättare att skydda sig för vind och gör det möjligt att ha full kontroll över inomhusklimat samt vatten- och energiförbrukning i realtid. Det som dock är en utmaning är att systemet förbrukar energi och kontinuerligt måste uppdateras.

3

Välfärdscampus
En mångformig bygemenskap

Otnäs berömda välfärdscampus har vuxit till en del av Helsingfors och Esbos stadsmosaik, utan att förlora sin bykaraktär. Bekanta ansikten hälsar på varandra och i området råder en accepterande och aktiv kultur som stöder livskvaliteteten och välfärden. Studentkulturen är mycket aktiv och bidrar med en personlig identitet till området.

Den harmoniska och vackra campusmiljön ger lindring för människosinnet som slits av digitalisering och en splittrad tidsanvändning. På campus finns också zoner som är fria från allt digitalt, där man ostört kan koncentrera sig. Arkitekturen och uteområdena har bevarat sina traditionella, rena linjer. Tillsammans med samarbetspartner och studerande utvecklar universitetet nya och innovativa boendeformer, som stöd för ett betydelsefullt socialt och privat liv för olika grupper.

Välfärden är central på Otnäs campusområde och området är känt för sina fina grönområden, rena luft och sin människoinriktade livsstil, där man strävar efter en balans mellan arbete och fritid. De här faktorerna lockar internationell elit för att studera och arbeta på campus. Välfärdscampus ökar kreativiteteten och livskvaliteten. Otnäs naturvärden kompletteras av grönskande trädgårdar, parker, gårdsplaner och leder. Miljötyperna är mångsidigare än förut och varierar från våtmarker till ängar. De största effekterna av klimatförändringen har lösts genom att kombinera kostnadseffektiva naturliga alternativ med dyra, men innovativa, tekniska lösningar.

Man tar sig från ett ställe till ett annat på campus med automatiska fortskaffningsmedel eller gående, eller med spårvägstrafik om man ska längre bort. Det finns ett heltäckande nät av mångsidiga rekreationsleder i Otnäs, vilket kompenserar för de hälsoproblem som orsakas av automationen. Lederna, längs vilka det finns platser för idrott, lek och vistelse för människor i alla åldrar, lockar till sig användare från hela huvudstadsregionen.

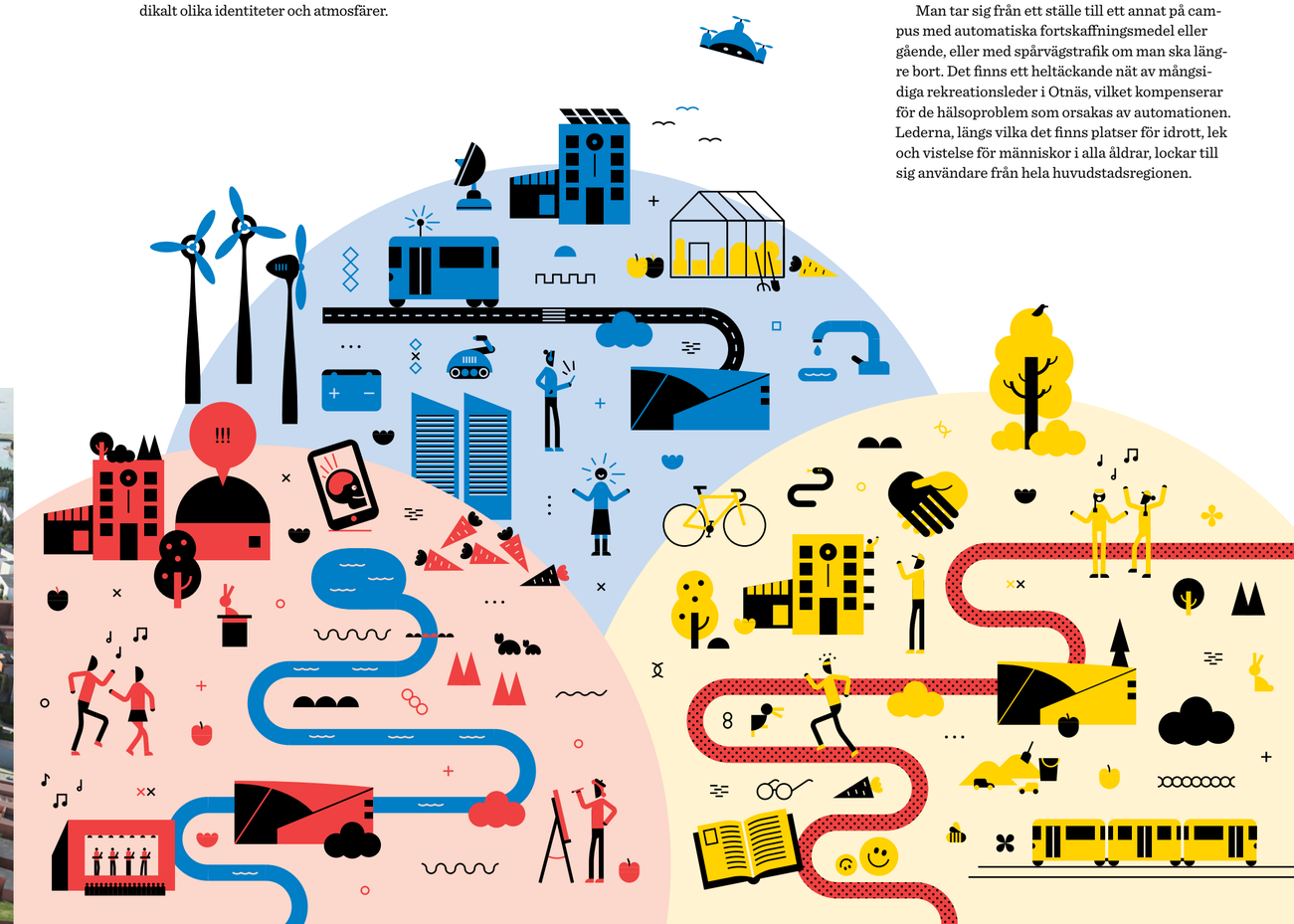

Startpunkten för utforskning

Text
Andrew Flowers

Aalto-universitetets campus blev huvudstadsområdets största startup-kluster

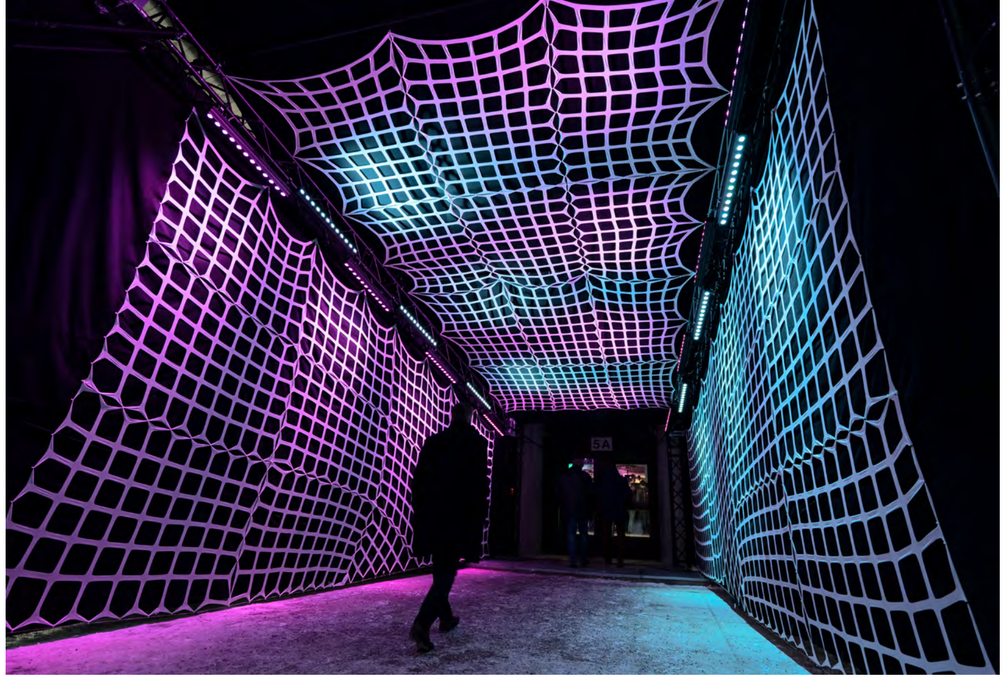

Öppnandet av A Grid firades i februari 2018. Numera är det hem till över hundra startup-företag och samfund.
Bild: Anni Hanen

Campuset har etablerat sig som ett grönskande centrum för näringslivet samt för akademiskt och socialt umgänge.

MASSACHUSETTS Institute of Technology (MIT) klassificerade i sin rapport år 2014 Aalto-universitet till en av de fem stigande stjärnorna inom universitetsvärlden. Aalto-universitet fick erkännande för innovationsfrämjande, självständig forskning och för att stödja entreprenörskap på campus genom sitt positiva startup-samfund.

När man besöker campus fyra år senare, är det lätt att förstå var MIT fann och såg potentialen. Aalto-universitetets campus, som man hittar på den nya metrolinjen bara på ett 15 minuters avstånd från Helsingfors centrum, har etablerat sig som ett grönskande centrum för näringslivet samt för akademiskt och socialt umgänge.

Campuset är mycket mer än bara en plats för studier – det märker genast besökaren som från metrostationen kliver in i det nya köpcentret A Bloc och Väre-byggnaden. Något unikt är på gång i byggnaderna bakom träden. De nästan 800 företag och organisationer som har campus som hem är en bärande kraft bakom förändringarna.

– Universitet som stöder verksamheten ligger bakom många startup-ekosystem, förklarar **Marika Paakkala** från Aalto Startup.

– Campuset spelar en viktig roll i att föra samman toppen talanger och att leda teknologiska prestationer till företagsvärlden. Startup-företag berättar ofta hur de uppskattar möjligheten till kontakt med studerande, forskningsprojekt och universitetets infrastruktur samt med storföretag, vilka vi har nära kontakt med.

Högskolan för konst, design och arkitektur flyttade in på campus sommaren 2018. Handelshögskolan flyttar in våren 2019. Därefter finns alla Aaltos centrala studieämnen – teknik, ekonomi, konst, design och arkitektur – samlade på samma campus. Detta är en essentiell del av universitets anda som för ihop affärsekonomins, teknologins och de kreativa branschernas aktörer på olika samarbetsplattformer: Health Tech, Materials, Living, Energy, Experience, Digitalisation och Entrepreneurship.

Ett hem för innovationer

Ett av Aalto-universitetets egna stigande stjärnor är ICEYE som utvecklar SAR-radarteknologi (Synthetic Aperture Radar) som används i satelliter. Båda av ICEYE:s grundande delägare är Aalto-alumner och företaget har legat på campus sedan verksamheten började år 2014. ICEYE:s rötter ligger i ett Aalto-1 studieprojekt, som bygger och undersöker nanosatelliter.

– Aalto-universitet hjälpte oss från första början med forskningen, att hitta kunniga medhjälpare och att hitta de rätta beslutsfattarna i Finland, berättar **Mikko Keränen**, marknadsföringsdirektör för ICEYE.

– Det var oerhört viktigt att vi fick tillgång till universitetets utrymmen, som t.ex. det ekofria rummet, där vi testat radarns satellitsignaler. Aalto-universitetet gör ett betydelsefullt arbete med att befrämja startup-samfundets uppbyggnad och genom att erbjuda tjänster. Metroförbindelsen har nämnvärt förbättrat förbindelserna till Helsingfors och Esbo. Det är också fint att se hur ställen som A Bloc fört framsteg till campus. Vi har fler orsaker att vara här än någon annanstans, fortsätter Keränen.

Tryggare kirurgi

Ett annat intressant startup-företag som fått sin början i Aalto-universitetet är medicinsktekniska företaget Surgify som utvecklar säkrare lösningar för benkirurgi. Surgifys borrverktyg förstår skillnaden mellan ben och annan vävnad, vilket hjälper kirurger att undvika operationsskador, lindrar smärta hos patienter och minskar efteroperationskostnaderna för vård.

Surgifys andra grundare, **Visa Sippola**, såg själv skadorna som orsakades av borrning då han följde med neurokirurgernas arbete som en del av hans egna doktorstudier i medicin. Han kontaktade Aalto-universitetet för att få hjälp med att tekniskt utveckla borrningsmetoden så att den skulle bli säkrare för patienten.

– Det var logiskt att börja från Aalto-universitetet i det här ärendet. Jag tycker Aalto har de bästa lokala färdigheterna för maskinteknisk forskning, säger Sippola.

Universitetet var också företagets första stödjare: Surgify fick ett stipendium på 20 000 euro.

– Första bidraget var viktigt. Det höll oss "på ytan" tills universitetet åter stöttade oss i sökandet av ett 500 000 euros offentligt forskningsstipendium, som vi lyckades få. Aalto var en oerhört värdefull sparringpartner under hela processen och hjälpte oss att fastställa vårt värde samt att identifiera de kommersiella synvinklarna, säger Sippola.

Numera har Surgify nästan en två miljoner euros finansiering från internationella investerare. Många av nyckelfigurerna på Surgify har en Aalto-bakgrund.

Precis som ICEYE, har också Surgify uppvuxit på campus. Idag är företaget an del av företagssamhället i A Grid-byggnaden, som är hjärtat av Aalto-universitetets startup-samhälle och hem till nästan 130 företag och samfund. Även Europas rymdorganisation ESA:s företagsaccelerator och FN:s teknologilaboratorium har verksamhetsställen i A Grid.

– Vi gillar verkligen campusets tekniska omgivning från både en akademisk synvinkel och sett från vår affärsverksamhet. Det finns många pågående medicinskteknologiska projekt, samtidigt finns samarbete mellan universitetet och alla startup-företag. Det här är en av huvudorsakerna till varför vi finns just här – här kan vi få kontakt med experter från olika branscher, säger Sippola.

I hjärtat av samarbete

Aalto Startup Center som grundades år 1997 främjar samarbetet på campus. Den för samman nya företag med mentorer, investerare, det akademiska samfundet och med avancerade företag. Aalto Startup Center går igenom intresseansökan från företag som vill verka på campus, undersöker deras behov och bedömer hurdant mervärde de kan föra till kollektivet.

– Utgående från feedbacken som vi fått av startup-företagen värdesätter dom det att vi tar var och ens enskilda behov i beaktande, istället för att placera dom i ett program med start och slut. Det som gör detta till ett samhälle är det att alla deltar på ett unikt sätt. Envar ger mervärde och får lysa på sitt eget sätt, säger Paakkala.

Campus har rikligt med gemensamt utrymme för arbete och fritid, som t.ex. Startup Saunas delade arbetsutrymme på 1 500 kvadrat. Lokalen är öppen för alla och används för olika tillställningar, allt från hackathoner till grillfester. Utöver caféerna och restaurangerna finns över 30 lunchrestauranger på campus. T.ex. bistrobryggeriet Fat Lizard i amerikansk stil lockar kunder från längre bort.

– Våra studerande vet bäst – på campus arbetar man hårt men njuter också av att ha roligt. När ett campus har en sådan här kombination studeranden, startups och andra aktörer, vet man aldrig när det kan hända att man träffar en blivande kund, man blir presenterad till en investerare eller man springer på en annan möjlighet, säger Paakkala.

Studerande kan få jobb hos startup-företag och startup-företagen kan delta i forsknings- och undervisnings-projekt.
Bild: Unto Rautio

På A Grid arrangeras öppna evenemang och workshops enligt företagens intressen. I A Grid verkar förutom Aalto Startup Center också Europas rymdorganisation ESA och otaliga företag, bl.a. Fortum.
Bild: Aki Rask

Otaniemi Otnäs
2018–2030

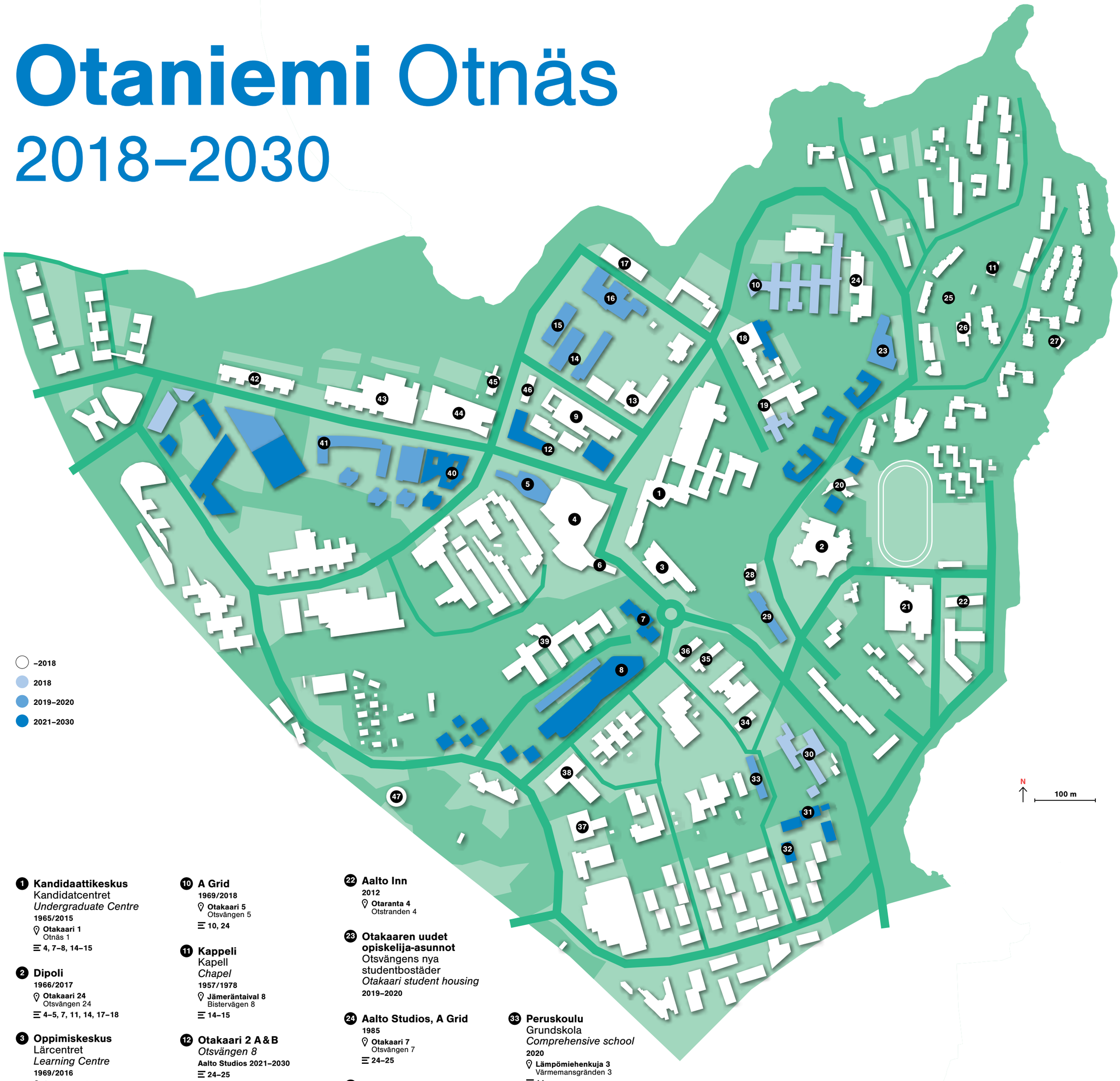

1 Kandidaattikeskus
Kandidatcentret
Undergraduate Centre
1965/2015
Otakaari 1
Otnäs 1
4, 7–8, 14–15

2 Dipoli
1966/2017
Otakaari 24
Otsvängen 24
4–5, 7, 11, 14, 17–18

3 Oppimiskeskus
Lärcentret
Learning Centre
1969/2016
Otaniementie 9
Otnäsvägen 9
4, 7, 14

4 Väre
Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu
Högskolan för konst, design och arkitektur
School of Arts, Design and Architecture
2018
Otaniementie 14
Otnäsvägen 14
3, 5, 7–9, 14, 16, 18

5 Kauppakorkeakoulu
School of Business
2019
Ekonominaukio 1
Ekonomplatsen 1
3, 7–9, 14, 16, 18

6 Kauppakeskus A Bloc
Köpcentrum A Bloc
Shopping centre A Bloc
2018
Otaniementie 12
Otnäsvägen 12
7, 9, 16

7 Opiskelijakeskus
Studentcentrumet
Student Centre
2021–2030
3, 4

8 Uusia toimisto-rakennuksia
Nya kontorsbyggnader
Office development area
2019–2020
4

9 Nanotalo
Nanohuset
Nanotalo building
1966/2006
Puumiehenkuja 2
Träkarlsgränden 2
16

10 A Grid
1969/2018
Otakaari 5
Otsvängen 5
10, 24

11 Kappeli
Kapell
Chapel
1957/1978
Jämeräntaival 8
Bistervägen 8
14–15

12 Otakaari 2 A & B
Otsvängen 8
Aalto Studios 2021–2030
24–25

13 Konetekniikan talo
Maskinteknik-huset
Mechanical Engineering 1
1966
Otakaari 4
Otsvängen 4

14 Puumiehenkuja 3
Träkarlsgränden 3
1965

15 Puumiehenkuja 5
Träkarlsgränden 5
1968/1987

16 Maarintalo
Maari building
1991
Sähkömiehentie 4
Strömkarlsvägen 4

Aalto Works 2021–30
3, 16

17 Maarintalo
Maari building
1967
Sähkömiehentie 3
Strömkarlsvägen 3

18 Terveysteknologiatalo
Health Technology House
1959
Otakaari 3
Otsvängen 3

19 Rakentajanaukio 4
Byggarplatsen 4
1959

20 Urdsgjallar TF Teknologföreningen
1966
Otakaari 22
Otsvängen 22

21 Otahalli
1952
Otaranta 6
Otstranden 6
14

22 Aalto Inn
2012
Otaranta 4
Otstranden 4

23 Otakaaren uudet opiskelija-asunnot
Otsvängens nya studentbostäder
Otakaari student housing
2019–2020

24 Aalto Studios, A Grid
1985
Otakaari 7
Otsvängen 7
24–25

25 Teekkarikylä
Teknologbyn
1952
10

26 Servin Mökki
1952
Jämeräntaival 4
Bistervägen 4

27 Rantasauna
Strandbastun
1986
Vastaranta

28 Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan keskustoimisto
Huvudkontoret för Aalto-universitetets studentkår
Aalto University Student Union's central office
1985
Otakaari 11
Otsvängen 11

29 Ostoskeskus
Gamla köpcentrum
Old Shopping Centre
1961/2019–2020
Otakaari 13–15
Otsvängen 13–15
14

30 Peruskoulu ja päiväkoti
Grundskola och daghem
Comprehensive school and nursery school
2019
Lämpömiehenkuja 2
Värmemansgränden 2
11

31 Betonimiehenkuja 3
Betongblandargränden 3
1964/1984

32 Betonimiehenkuja 5
Betongblandargränden 5
1958/1997

Asuinrakentaminen 2021–30
Bostadsutveckling
Residential development

33 Peruskoulu
Grundskola
Comprehensive school
2020
Lämpömiehenkuja 3
Värmemansgränden 3
11

34 Metallimiehenkuja 10
Metallmansgränden 10
1964

35 Metallimiehenkuja 4
Metallmansgränden 4
1964

36 Metallimiehenkuja 2
Metallmansgränden 2
1955

37 Haukilahden lukio
Gymnasium
Upper Secondary School
1973
Tekniikantie 3
Teknikvägen 3
11

38 Aalto Bioproduct Centre
1967
Vuorimiehentie 1
Bergmansvägen 1

39 Biofilia
Aalto-yliopisto Junior
Aalto University Junior
1967
Kemistintie 1
Kemistvägen 1

40 Tietotie 1
Datavägen 1
1968/1986, 2016

41 Meritekniikka
Marinteknik
Marine Technology
1968/1986, 2016
Tietotie 1
Datavägen 1

Maarinkorttelin kehitys 2021–35
Utveckling av Markvarteret
Marine Tech development

42 Open Innovation House
2012
Maarintie 6
Marvägen 6

43 Maarintie 8
Marvägen 8
2003

44 Tietotekniikan talo
Informationstekniska huset
CS building
1998
Konemiehentie 2
Maskinbyggarvägen 2

45 Espilä
1967
Konemiehentie 4
Maskinbyggarvägen 4

46 Saha
1954/2007
Konemiehentie 1
Maskinbyggarvägen 1

47 Vesitorni
Vattentorn
Water tower
1971

Osoite
Adress
Address
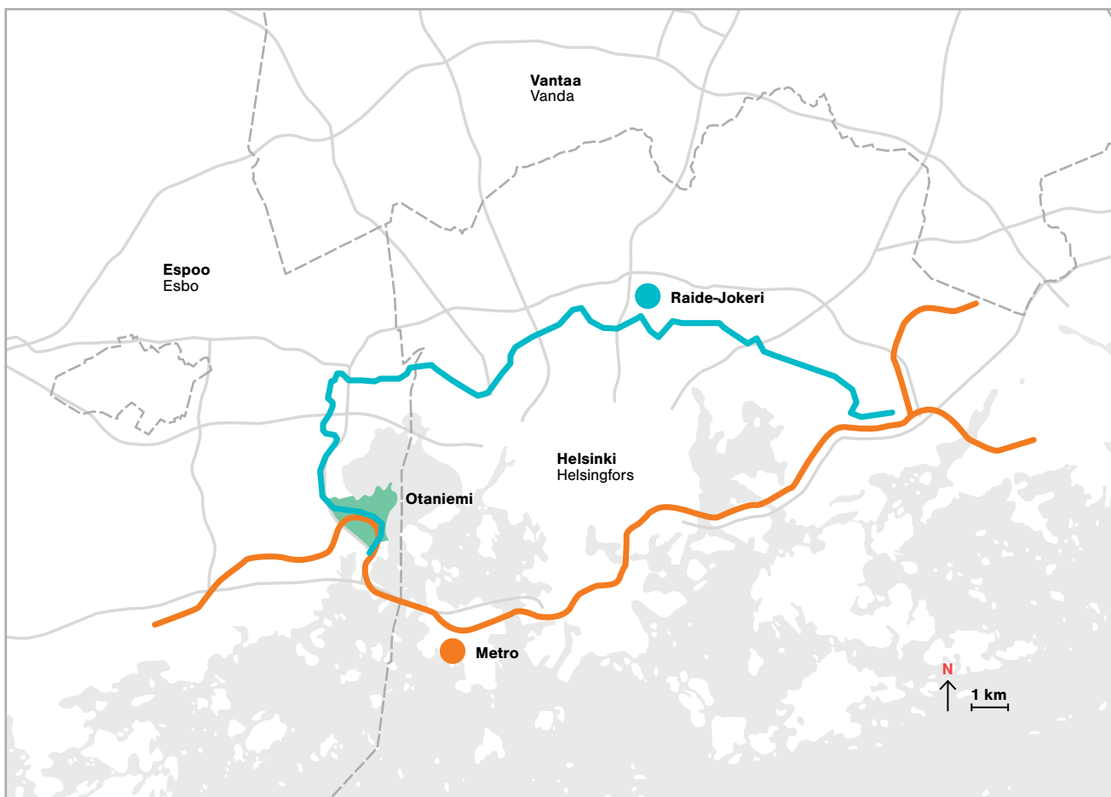
Mainittu sivulla...
Presenteras på sidan...
Featured on page...